

Eso es México...!

Crina MAREȘ

Complexul Național Muzeal ASTRA, Sibiu
The ASTRA National Museum Complex, Sibiu
Personal e-mail: crina.mares@muzeulastra.com

Eso es México...!

The following article is a review regarding the exhibition *Eso es México*, hosted by the “Franz Binder” Museum of National Ethnography of Sibiu (division of the ASTRA National Museum Complex) between 27 July - 15 September 2017. The exhibition was curated by three artists from Mexico City, namely Cesar Oropeza, Augusto Quevedo Lara and Isaac Reyes Bravo, under the coordination of Ioana Kirculescu von Kimakowicz; it represents a collection of *alebrijes*, i.e. multicolored paper sculptures quite traditional in Mexico, the most ambitious of them depicting Quetzalcoatl. The article describes and illustrates the meaning and the tradition of these *alebrijes* in Mexico.

Keywords: traditional and contemporary Mexican culture, *alebrije*, Quetzalcoatl, “Franz Binder” Museum

Muzeul, mai presus de toate, trebuie să fie un spațiu de dialog între comunitate și diversele forme de patrimoniu, fie el material sau imaterial. Obiectul de muzeu, odată intrat în colecția muzeală, își pierde funcția pentru care a fost creat, purtând, însă, mai departe, povestea locului, a perioadei din care provine și pe cea a creatorului său.

În mod firesc, întotdeauna a existat fascinația pentru locurile și culturile îndepărtate, tot ceea ce provine de pe alte continente fiind considerat, pentru multă vreme, o adevărată curiozitate. Trăim într-o lume colorată, în care diversitatea este însăși esența existenței.

Muzeul de Etnografie Universală „Franz Binder” din cadrul Complexului Național Muzeal ASTRA, prin natura sa, reprezintă el însuși o curiozitate în peisajul muzeal național, fiind primul și singurul muzeu cu acest profil din țară, reunind în patrimoniul său peste 3.000 de obiecte de origine exclusiv extra-europeană.

Cel mai recent eveniment al muzeului a avut ca scop promovarea culturii mexicane sub diverse aspecte. Proiectul s-a bucurat de participarea a trei artiști din

Mexico City, Cesar Oropeza, Augusto Quevedo Lara și Isaac Reyes Bravo, coordonați de doamna Ioana Kirculescu von Kimakowicz și a debutat cu susținerea de către aceștia a unor ateliere de *alebrijes* – meșteșug tradițional cu origini în anii '30. Tehnica alebrije constă în ridicarea unor structuri de dimensiuni variabile, din hârtie și carton reciclate, lipite cu un amestec de făină, apă și sare, pe o structură solidă din metal și lemn. Aceste construcții pot reprezenta personaje mitologice sau reale în funcție de imaginația și inspirația artistului artizan. În cazul de față, a fost realizat un alebrije întruchipând un personaj fantastic – Quezacoatl sau șarpele cu pene, zeitatea zeităților în mitologia aztecă și mezoamericană, o entitate pozitivă care, conform legendei, a coborât între oameni pentru a-i proteja de zeii malefici. În timp ce în Mexic se organizează adevărate parade la care participă zeci de astfel de creații, existând școli de pregătire în acest meșteșug, aducerea acestei tehnici în România a constituit o premieră absolută, fiind una dintre puținele creații de acest fel din afara granițelor Mexicului. În Europa au fost construite anterior doar în Scoția, Franța și Germania. În prezent, alebrije Quezalcoatl este expus în holul Muzeului de Etnografie Universală „Franz Binder”, fiind un real punct de atracție în special pentru copii. Ceea ce suscită interesul publicului față de această prezență inedită, pe lângă originile sale geografice îndepărtate, este cromatica extrem de diversă specifică artizanatului mexican.

O altă componentă a colaborării dintre muzeu și invitații din Mexic a fost organizarea unei expoziții de artizanat mexican, curatoriată în exclusivitate de Cesar Oropeza, artist plastic cu un portofoliu extrem de bogat. În cadrul expoziției au fost prezentate atât obiecte vechi din patrimoniul muzeului cât și piese de artizanat actual aduse de către invitații noștri cu această ocazie. Obiectele provin din mai multe state mexicane și reprezintă donații primite de la 32 de colecționari

privati. Cu această ocazie, colecția de etnografie mexicană s-a îmbogățit considerabil, îndeplinând una dintre misiunile importante ale muzeului. Cu ocazia vernisării acestei expoziții, au fost prezentate câteva elemente de gastronomie mexicană, cei curioși putând degusta salsa realizată după rețeta originală, dulciuri artisanale, fructe confiate, băuturi răcoritoare, și cai de iarbă prăjiți, insecte extrem de apreciate în această țară precum și în America de Sud și Asia.

O parte a aceluiași proiect o reprezintă și proiecția filmului *Que Viva Mexico - Trăiască Mexicul*, realizat în anii '30 de către o echipă de filmare sovietică sub coordonarea regizorului Serghei Eisenstein, unul dintre pionierii artei cinematografice mondiale. Filmul este împărțit în mai multe medii metraje inspirate de legende și povești culese de cineștii sovietici din diferite zone ale Mexicului. Deși episoadele care compun pelicula sunt diferite din punctul de vedere al conținutului, acțiunii și tipologiilor umane ilustrate, ele alcătuiesc un ansamblu unitar, creionând o imagine vie a Mexicului de la începutul anilor '30, o țară aflată în plină eferescență, la scurt timp după ce trecuse printr-o violentă revoluție socială și politică. Filmul, presărat cu o mulțime de detalii etnografice, a avut un destin tragic, putând fi vizionat, în varianta dorită de realizatorii săi, abia după câteva decenii, fiind în prezent considerat o capodoperă a genului.

Evenimentul a avut o audiență extrem de numeroasă și o foarte bună mediatizare, fiind onorați să îl avem ca oaspete pe Excelența Sa Domnul José Arturo Trejo Nava – Ambasador Extraordinar și Plenipotențial al Statelor Unite ale Mexicului în România, alături de oficialități locale.

